

โครงการวิจัย
เรือนค้าขายพื้นถิ่นในชุมชนเมือง
บทคัดย่อ

T131856

การศึกษา เรือนค้าขายพื้นถิ่นในชุมชนเมือง นี้มีวัตถุประสงค์จะศึกษาเรือนค้าขายพื้นถิ่น และตลาดในชุมชนเมืองภาคกลางต่อเนื่องกับภาคตะวันออกเฉียงและภาคตะวันออก ซึ่งกินพื้นที่กว้างขวางมาก ดังนั้นในโครงการวิจัยนี้จึงเลือกศึกษาที่ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และนครปฐม เสียก่อน โดยเน้นการสำรวจภาคสนามของเรือนค้าขายและตลาดในพื้นที่โครงการรวมทั้งสิ้น 17 แห่งที่ตั้ง เพื่อนำมาวิเคราะห์ผสมผสานกับข้อมูลเอกสารและงานวิชาการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ให้ได้คำตอบเกี่ยวกับ จุดกำเนิด พัฒนาการ สภาพทางกายภาพ และแนวโน้มในอนาคต

จากการศึกษาพบว่า หากอายุของการตั้งถิ่นฐานเกินกว่า 50 ปี จะพบจุดกำเนิดที่มีลักษณะเดียวกัน คือปัจจัยของการคมนาคมและขนส่งทางน้ำมายังแหล่งที่ตั้งของตลาดเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดจุดค้าขายริมฝั่งน้ำ เริ่มตั้งแต่การค้าขายในเรือที่แวะจอดปรับตัวเป็นตลาดนัดริมน้ำที่อาศัยสินค้าทางเรือ และพัฒนาเป็นตลาดถาวรที่มีทั้งสินค้าทางเรือและทางบก และปรับตัวเรื่อยๆมา มีเรือนแถวไม้ค้าขายทั้งชั้นเดียวและสองชั้น ผนวกกับตลาดสดและตลาดนัด สินค้าที่ขายจะเป็นผลิตผลทางการเกษตรและเครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถให้บริการแก่ผู้คนในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง

ช่วง 20-30 ปีที่ผ่านมา พัฒนาการของเครือข่ายการคมนาคมทางบกมีทั่วประเทศ การขนส่ง และการคมนาคมทางน้ำคลายความสำคัญ การขนส่งสินค้าทางเรือไปยังตลาดเริ่มเปลี่ยนแปลงไป เป็นผลต่อการเปลี่ยนประเภทของสินค้า การเปลี่ยนตำแหน่งตลาดและร้านค้าเพื่อรองรับการคมนาคมทางบกที่เพิ่มขึ้น ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนรูปลักษณะของตลาดและเรือนแถวค้าขายซึ่งแต่เดิมเป็นเรือนไม้ กลายเป็นตึกแถวก่ออิฐฉาบปูน และเปลี่ยนตำแหน่งมาตั้งริมถนนที่เป็นจุดผ่านไปยังแหล่งอื่นๆ ตลาดและเรือนแถวไม้ค้าขายดั้งเดิมที่ยังคงหลงเหลืออยู่คลายความสำคัญ ผนวกกับการมีทั้งตลาดนัดและตลาดสมัยใหม่ในผ่านใกล้เคียง เป็นปัจจัยซ้ำเติมการคงอยู่ของตลาดพื้นถิ่นมากขึ้น

แนวโน้มในอนาคตของการคาดการณ์ในการคงอยู่ของเรือนแถวค้าขายและตลาดพื้นถิ่นจะมี ศักยภาพในการคงอยู่ได้ใน 2 กรณี คือ ในพื้นที่ที่ผู้อาศัย ผู้ครอบครองมีพลังในการรวมตัวเพื่อเก็บ รักษาอมรดกวัฒนธรรมท้องถิ่น และ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบตระหนักในคุณค่าของตลาดและ เรือนค้าขายพื้นถิ่นที่ตนรับผิดชอบ และในพื้นที่ที่สินค้าในตลาดมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตัว ไม่สามารถหาซื้อได้ในตลาดอื่นๆ หรือศูนย์การค้าสมัยใหม่ได้ เช่น ตลาดวัดดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม นอกเหนือจากปัจจัยทั้ง 2 ข้อ ดังกล่าวแล้ว ศักยภาพในการคงอยู่ของ เรือนค้าขายและตลาดพื้นถิ่นเป็นไปได้ยากยิ่ง